

PALYÁZATOK

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10. — Hirdetések díja előre fizetendő.

A *tiszalöki orth. hitközség iskolaszéke* a megüresedett tanítói állásra törvényes fizetés és lakbér mellett pályázatot hirdet. Kérvények bizonyítványmásolatokkal Rosenberg Miklós iskolaszéki elnök címére küldendők 1928 márc. 10-ig.

A *balkányi aut. orth. izr. hitközség* pályázatot hirdet kántormetszői *sojchet* übojdek-állásra, melyre pályázhatnak azon kellemes hangú jó előimádkozók, kik magyar honossággal bírnak. Javadalmazás: Lakás, fél sechita és szokásos mellékjövödelmeken kívül megegyezés szerinti fizetés. Képesítési okmányok másolatai, eddigi működés, életkor és családi állapot feltüntetésével felszerelt kérvények fenti címre küldendők. Utiköltséget a meghívottaknak visszatérítjük.

Berkovits Lajos, Csillag Benő, hitk. jegyző, hitk. elnök.

Goldmann Étterem keres a gleichenbergi orth. kóser vendéglője részére az egész nyári időnyre *sojchet mímche-t*, kinek 3 kiváló orth. rabbitol *kabolója* van és már megfelelő gyakorlattal bír. Fizetés megegyezés szerint. — Goldmann étterem, Budapest, Kazinczy-u. 57.

Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII., Sip ucca 10. — Jelíges levelek kettős borítékban, válaszbélveggel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

Házasság

TIZENKILENC éve közvetít házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-ut 57/b. — Telefon (cégnélküli levelezés.)

27 ÉVES intelligens, érettségizett, talmudban is jártas, vallásos fiatal ember vagyok. Nőül vennék oly intelligens fiatal lányt, ki családi iparvállalatunk rész-

vény többségéhez szükséges 40—50.000 pengővel támogatna. Esetleg reális vállalatba, vagy üzletbe benősnének. Komoly leveleket „Lélek és Arany” jelígre a kiadóba kérek.

BENŐSÜLÉS! Férjhez adnám intelligens, csinos, üzleties, házias, 22 éves lányomat, orth. vallásos fiatalemberhez, kinek 2—300 P. havi fizetése van Hozomány, 2 évig teljes ellátás, berendezett lakás. Komoly reflektáns írjon „Hithü” jelígre kiadóba. (Közvetítők kizárva.)

ELŐKELO orth. zsidó család, fiatal nagyon szép művelt leányát férjhez adná, hasonló, biztos megélhetéssel bíró fiatalemberhez. Csakis komoly levelekre „Boldog házasság” jelígre válaszolunk.

VAGYONOS, szombattaró 47 éves nyugdíjas, székesfővárosi tisztviselő, házasság céljából megismerkedne egy 30—35 éves, vallásos, művelt, jó lelkületű házias, vagyonos, előkelő család lányával vagy gyermektelen özvegy asszonnyal. Levelek „Háztulajdonos” jelíge alatt a kiadóba.

Külföldi

KERESEK 3 és 4 éves gyermekeimhez németül tudó, gyakorlattal bíró intelligens nőt. Engländer, Aggteleki ucca 16.

BÁRMILY munkát, úgy szellemi, mint fizikai vállalat állás nélküli fiatalember. Lehetőleg azonnali megkeresést „Segély” jelígre a kiadóba kér.

ÜZLETBE adnám 16 éves fiamat inasnak teljes ellátással és kvártélyal. Fizetést nem igényel. Cim: özv. Widder Chazkel-né, Budapest, Dob-ucca 32. sz.

19 ÉVES vallásos bocher a pászka sütési időnyre *masgiah* nak vagy pászkagyári munkásnak ajánlkozik. Cim: Feldheim Emilné, F. E. részére, Földes, Hajdu-m.

EGY TALMUDTUDÓS érdekében. Mint értesítenek bennünket, egy 65 éves igen jeles *Lamdon* beteg fekszik lakásán a legnagyobb nyomorban. Igazán nemes szívnek tesz szolgálatot, aki támogatást nyújt neki. Értesítést ad vagy küldeményt továbbít „Lamdon” jelígre a Zsidó Ujság kiadóhivatala.

SÜRÜN látogatott burgenlandi földhelyen egy 10 év óta jól bevezetett egyedüli orth. kóser vendéglő más vállalkozás miatt jutányosan eladó. Jelíge: „8000 pengő” Levelek kiadóba küldendők.

Hirdetmény.

A bpesti aut. orth. Chevre Kadisa t. tagjai ezennel értesítetnek, hogy a f. évi február hó 28-án (kedd) d. u. 3 órakor az orth. hitközség disztermében Dob-u. 35. III. em. az

évi rendes közgyűlés

tartatik meg.

Egyben értesítetnek az orth. hitk. t. tagjai, hogy a Chevre Kadisa előjárásába új tagok felvétele céljából *f. é. febr. hó 21, 22, 23, 26 és 27 én d. u. 6 órakor, febr. 26-án d. e. 10—11 óráig* üléseket fog tartani és felhivatnak mindazok, kik az orth. Chevre Kadisa kötelekeibe magukat felvétetni óhajlják, hogy e célból a fent jelzett napok valamelyikén az egyet irodájában (VII., Kazinczy-utca 41. I. em. megjelenni sziveskedjenek.

Budapest, 1928. február hó.
A Bpesti Aut. Orth. Izr.
Chevre Kadisa Elnöksége.

ארטה. כשר של פחה
ארטה. כשר

VÉNUS

ÉTELSZÍR
SNYDERS győri orth. főrabbi
ur hecserével ellátva

VÉNUS ÉTELOLAJ
kiváló minőségben minden —
szer, csemege- és élelmiszer
üzletben kapható. — Gyártja:
Olajművek r.-t.
Kohn Adolf és Társa
Győr—Budapest,
Zoltán-utca 18. —
Telefon: 8—22

Képviselet:
Sussmann Lipót és Tsa
Telefon: „Ujpest” 161.

ארטה. כשר

Felölös szerkesztő és kiadóhivatalos:
GROSZBERG JENŐ.

Hoffmann és Társa könyvnyomda
Budapest, VI., Proféta ucca 7.

ידישת צייטונג

ZSIDÓ UJSÁG

A magyar orth. zsidóság hetilapja.

Megjelenik hetenkint egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10.
TELEFON: József 425—90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETÉSI DÍJ: 1 EVRE P 20.—
P 10.—
KÜLFÖLDRE : 1 P 22.—
Postascheckekontó-szám: 50.791.

Hámán a vágóhídon és a pesti tömeglakásokban

A mióta *Hámán* elmondotta a balga *Achasverosnak* igazi demagóg ferditessel, hogy „a zsidóság egy a többi nép között szetszórt nép, törvényei különböznek a többi népekétől s a királynak nem érdeke a megtartása”, — azóta hány ezer variációban ismételték meg a zsidók ilyenféle megrágalmazását Purim héjében újra ráeszmélünk, hogy *Hámán* típusa ki nem akar veszni. A *kutyák ugyanazok csak a nyakörvük más* — mondja egy spanyol közmondás. Ha a zsidó megtartja vallása törvényeit, akkor „elkülönödik a többi néptől”, ha nem tartja meg a hagyományait, akkor meg az a baj, hogy „szét van szórva a nemzetek közt” és betolakodik mindenhová. Ha gazdag, ak oruzsorás és ha szegény „a királynak nincs érdekében a megtartása”. A gyűlölet nem fárad el új és új ürügyeket keresni.

Ez a megállapítás nemcsak purim miatt időszerű, hanem azért is, mert az oklatan és okvetetlenkedő gyűlölet Magyarországon semmit sem tart fontosabb dolognak, mint megvédeni a marhákat — a zsidó ritus ellen. Az egyik rész szemforgató kenettel arról beszél, hogy bizony az új állategés-ségügyi törvényben tenni kellene már valamit a marha rituális levágatása ellen. A másik rész már egész nyíltan azzal az indítvánnyal áll elő, hogy vagy el kellene tiltani a rituális levágatást, mert vallás ide, vallás oda, de az ökrök szemponja döntő ennél a kérdésnél. Egy *Jakabffy* nevű ur állítólag memorandumban nekitámadt *Jakab fiainak* s szivszaggató módon ecseteli a szegény állatok sorsát, amidőn fejüket oldalra csavarják a vágóhídon. Igaz ugyan, hogy egy jobb érzésű emberrel egy-egy sertésölés ideg-

borzongatást hagy emlékül sok napra, igaz ugyan, hogy a vadászat a maga észovi gyönyöreivel, az üldözött vad, a megsebesített állat, — minden inkább csak nem állatvédelem, igaz ugyan, hogy nálunk nem tartotta senki sem fontosnak, hogy az emberkinzások ellen írjon memorandumot — de e szempontok mellett nem lehetne a zsidók ellen nagyszerű heccre alkalom.

Ép ilyen nagyszerű alkalom, ha a fővárosi statisztika hivatala beszámolót ad Budapest kriminalitásáról és moralitásáról. Kiderül pld., hogy a zsidók között a tudóvész-hajlam ötven százalékkal kedvezőbb mint a nem zsidóknál. Mi tudjuk, hogy ennek oka a tóra törvényeinek fegyelmező, nevelő hatása: a zsidó mértékletesség.

Hámánt ez bosszantja és ahe-

lyett, hogy levonná azt a konzekvenciát: „küzdjünk a tudóvész ellen”, kiadja a jelszót, „le a zsidókkal”, mert nincs közöttük elég gyilkos és tudóvész. — Budapest tömeglakásaiban sok a keresztény és kevés a zsidó, a nagy lakások egy részét a zsidók bérlik a statisztika szerint. *Hámán* nem az fájt, mennyi ember sanyalódik lehetetlen lakáviszonyok mellett, hanem csupán az, hogy egyes gazdag zsidók nagy lakásokat tartanak. *Hámán* nem tudja megbocsátani a zsidóknak, hogy húst is esznek néha, nem tudja megbocsátani a mai tudóvészesek kis számát.

Purim történetéből látjuk azonban azt is, hogy *Mordechaj* erőnyelével győzhetjük le legjobban *Hámán* feneketlen kirohanásait.

Purim és hitközségi választások

A pesti neológ hitközség új választásáról nem akartunk írni, de kényszerítenek bennünket erre a napilapokban a választási eredményekhez fűzött messzemenő kombinációk. Mi történt? Az új választásnál a demokraták szövetkeztek és az egységspárti Ehrlichet és Dési Gézát kibuktatták. A választási harc folyamán nagyon intenzíve kihasználták Dési Gézának fura helyzetét a *numerus clausus* ügyében. Sikertült a kritikátlan tömeggel elhittetni hogy sokkal hamarabb fog megszűnni a *numerus clausus*, ha *Sándor Pál*-ék kormányozzák a hitközséget mintha *Désiekből* kerülne ki a — szertartási, jótékonyági, alapítványi és hitoktatási előjáró. Sőt az orthodoxia egy része is azt hiszi, hogy most a kormány nagyon meg fog ijedni.

Ilyen beállítással szemben le kell

rögzitenünk azt, hogy nagyon fájdalmas, ha egy nagy hitközség választása politikai klubok mérközésévé lesz. A *numerus clausus* erőviszonyokon alapszik s ezeken egy hitközségi választás nem változtat.

Ha a választás a *numerus clausus* javaslat letárgyalása után folyt volna le, akkor mindenki előtt nyilvánvaló lett volna, hogy a választás lényegében véve nem egyéb mint egy nagyobb méretű »kölcsezés«. Mert hisz nem lehet új erkölcsi alapról szó ott, ahol ugyanazok viték a főszerepet a leszólt régi rendszerben, akik most felszínre kerültek. S mivel a régi zsidó elnevezésben a vallásos zsidót »*ehrich*-er *Jüd*»-nek nevezik, purim héjében meg van engedve az a keserű szójáték, hogy az új előjáróság csak abban különbözik a régítől, hogy nincs benne »*Ehrlich*-*Jüd*».

PURIM

Irtá: HALÁSZ FÜLÖP.

Templomainkban a Purim be-
köszöntését hirdető előakkordként
hangzik fel újra: „*Milchomó láchá-
sém báamolék* — Harca van
I-tennek Amólék ellen nemze-
dékről — nemzedékre”.

Egész serege a töprengő gon-
dolatoknak ötlük fel ezen szavak
hallatára elménkben. Olyan gon-
dolatok, melyek alkalmasak le-
hetnek arra, hogy megingassák
bennünk ősi szent zsidóságunk
irányában táplált hagyományos
tisztületünket és nagyrabecsülé-
sünket. Hát hol marad ezen pa-
rancsnál a zsidóságnak annyira
dicsőített humanitás-elve? Hogyan
egyeztethető össze ezen elv az
Amólék ellen megparancsolt örö-
kös irtóhadjárata nemzedékről-
nemzedékre. S háár érhető is,
hogy Amóléknak ama galád el-
járása, mellyel nekirontott a még
csak imént az egyiptomi rabság-
ból kiszabadult Izráelnek, kimond-
hatatlan keserűség ürömcseppjeit
vegýtette azon örömmek serlegé-
be, melyet az Egyiptomból való
megszabadulás fölött érzett Izráel,
ugy mégis ezen szavak: „Irtsd ki
Amólék emlékezetét!” egy kis-
sé ridegen hangzanak füleinknek.

Felületes hallomásra azt hisz-
szük, hogy eme szablaéles sza-
vak igazságot látszanak szolgál-
tatni galád ellenségeink meséjé-
nek a zsidók „bosszuálló” i-tené-
ről. S miért szól ez a kemény
hadüzenet csakis Amólék emlé-
kezetének? Hát más népek nem
bántották, nem üldözték-e Izráelt?
Oh, milyen boldog volna Izráel,
hogyha történelmének lapjai kizáró-
lag az Amólék részéről őt ért
üldöztetésekről tehetnének emli-
tést!

De a feleletet ezekre a kérdé-
sekre megadják következő szent-
írási vers és talmudi bölcséinknek
hozzáfűzött megjegyzése: „S lón,
midőn Mózes felemelte az ő ke-
zeit, akkor Izráel győzött, de mi-
dőn Mózes leeresztette kezeit, ak-
kor Amólék győzött”. — „Hát

Mózes kezei döntötték el a győ-
zelmet vagy a csatavesztést?! —
kiáltanak fel a bölcsek. S mond-
ják: „Ez csak annyit jelent, hogy
mindig, midőn Izráel felfelé tekin-
tett és szívét mennybeli atyjá-
nak rendelte alá, ő győzött. De
hogyha nem így történt, akkor el-
bukott”.

Igenis az Amólék ellen paran-
csolt örökös harc semmi esetre
sem nevezhető egyszerű védelmi
vagy bosszuhadjáratnak. Maga-
sabb okokból származik és ma-
gasabb célok érdekében történik
az. „*S jöve Amólék és harcolt
Izráel ellen Refidimben*”. Izráel
semmi okot sem szolgáltatott ezen
ellenséges fellépésre, semmiféle
támadási vagy hódítási szándékai
nem voltak Amólékkal szemben.
De Amólék mégis támadólag lé-
pett fel, minthogy tudta: „*hogy
tégedet az uton talál és te elalélt
és fáradt vagy*”. Amólék nem
akarta elmulasztani ezt az annyira
megfelelő alkalmat, hogy győ-
zelmi babérokat arathasson egy
fáradt és elalélt nép letiprásával!
S Amóléknak ezen eljárása ezer-
szeresen ismétlődik meg a világ-
történelem könnyterhes véres szin-
padján. A világtörténelem könny-
terhes lapjai ezerféle változatban
mutatják, hogy mint ront neki a
hatalmasabb a gyöngébbeknek,
hogy az eltiportak sirja fölött
emeljen emlékoszlopot saját nagy-
ságának, dicsőségének, míg azután
egy még hatalmasabb őt is le-
gázolja, hogy részéről is áldozat-
ot mutathasson be a hatalom
vagy dicsvágy oltárán. Mi a kü-
lönbség aközött, hogy Amóléknak,
Nimródnek, Alexandernek, Napo-
leonnak, vagy bárhogy is nevezik
ama „I-ten ostorait”?!
*
S a purimi ünnepnek is, mely-
ről írva van: „ezek a napok em-
lékezetben léznek és megülik
ezeket nemzetségről-nemzetségre
— el nem hagyattatnak a zsidók
között és emlékeztük meg nem
szünik ez ő nemzetségük között”,
ez a mélyebb ethikai háttere. Nem
Hámánnak az egyénnek elbukása
fölött örvendezünk, hanem az
i-teni Gondviselést glórifikáljuk,
mely csak ideig-óráig engedi di-
adalmaskodni a gonoszságot, de
legvégül mégis csak a Jog, Igaz-
ság és Szeretet fognek uralkodni
az emberiség fölött! Ezért: „*Vi-
jemé hopürim hoéle laj jáávrü mi-
tajich hajhüdim, vezichrom laj
jósüf mizárom. — A purim napjai
el nem hagyattatnak a zsidók kö-
zött s emlékeztük meg nem szü-
nik az ő ivadékaiknál*”.

Ennek az amóléki elvnek, mely
üres, népbolondító frázisoknak
tartja a jogot és igazságot, a hu-
manitást és szeretetet, mely a ha-
talmot és dicsőség biborpalástjéért
feláldozza a legszentebb emberi
eszményeket, — ennek szól a

bibliai hadüzenet. Ez ellen az elv
ellen parancsol örökké tartó szent
harcot az i-teni Ige. Ez ellen har-
col a Tóra ridegen hangzó törvé-
nye és a próféták lángoló szavu
beszéde. „És összetörik kardjai-
kat kapákká és dárdáikat kaczo-
rok-ká, nem emel nemzet nemzet
ellen kardot és nem tanulnak
többé háborut”.

Ezért vagyon megírva: „*S lé-
szon, hogy az Örökkévaló nyug-
tot szerez neked mind a te ellen-
ségeidről, akkor irtsd ki Amólék
emlékezetét!*”. Igen, midőn már a
szerencse és boldogság napsuga-
rai fognak körülragyogni légedet
és te már mint rég eltűnt kocka-
képre fogsz homályosan vissza-
emlékezni az Amólék részéről
tégedet ért bántalmakra, ugy,
hogy már az Amólék iránt táplált
bosszuérzés is elvesztette erejét
akkor, *sőt éppen akkor legkevésbé*
sem szabad megszűntetned a
harcot Amólék ellen. Mert neked
nem Amólék ellen, hanem az
Amólék által képviselt elv ellen
*kell küzdened nemzedékről-nem-
zedékre. Azon elv ellen, mely a*
*hatalmat tekinti minden jog forrá-
sának, a jogot és igazságot pedig*
mellőzendőknek tartja, abban az
esetben, hogyha ezek korlátot
*szabnak az önzésnek, a birvagy-
nak, a dicsvágynak.*

S a purimi ünnepnek is, mely-
ről írva van: „ezek a napok em-
lékezetben léznek és megülik
ezeket nemzetségről-nemzetségre
— el nem hagyattatnak a zsidók
között és emlékeztük meg nem
szünik ez ő nemzetségük között”,
ez a mélyebb ethikai háttere. Nem
Hámánnak az egyénnek elbukása
fölött örvendezünk, hanem az
i-teni Gondviselést glórifikáljuk,
mely csak ideig-óráig engedi di-
adalmaskodni a gonoszságot, de
legvégül mégis csak a Jog, Igaz-
ság és Szeretet fognek uralkodni
az emberiség fölött! Ezért: „*Vi-
jemé hopürim hoéle laj jáávrü mi-
tajich hajhüdim, vezichrom laj
jósüf mizárom. — A purim napjai
el nem hagyattatnak a zsidók kö-
zött s emlékeztük meg nem szü-
nik az ő ivadékaiknál*”.

A budapesti orth. Chevra Kadisa grandiózus tervei

— Az Adar 7.-i ünnepek —

Ünnepélyes keretek között, a tagok
nagy részvétele mellett tartotta meg
kedden, Adar 7-én a budapesti
orth. „Ch. K.” ezévi rendes köz-
gyűlését. Dr. Friedmann Izidor
elnök tartalmas beszédben ecsetelte
a nap jelentőségét, Mojsé-rabéni
születése és halála évfordulóját.
Ezen bevezetésből kiindulva, Izrael
halhatatlan mesterét lelki szemeink
előtt felelevenítve, emlékezett meg a
budapesti chevra ez évi nagy halot-
tairól. Bayer Zsigmond, ugymond,
aki egész élete szerzeményét, telkét
és házát a „Ch. K.”-nak adomá-
nyozta, megmutatta, hogy valaki egy
nemes gesztussal egy pillanat alatt
megszerezheti magának a túlvilági
túdvösséget.

Megemlékezett Dr. Kaba Imréről,
kinek korai elhunytá egy előkező

orth. családot mély gyászba borított.
A kegyelet szavaival adózott még
Günsberger Márton, Fischmann Ig-
nác, Papper Dezső, Blau Herman,
Friediger Lipót (a kopenhágai fő-
rabbi édesatyja), Herskovits Mihály
rabbi, Glück Vilmos, Háber Ignác
és Fischmann Fülöp I-tenben bol-
dogult tagok emlékének.

Ezután ismertette az elnök a
Chevrának az elmúlt évben a jóté-
konyság terén kifejtett lankadatlan
működését, illusztrálván, hogy a ve-
zetőség a nagy pénzügyi depresszió
dacára is mindent megtett a nyomor
enyhítésére, a *gemilusz-cheszed* te-
rén. — További fejtegetésében az
illusztris szónok bemutatta az ujon-
nan felépítendő orth. jóléti intézmé-

nyek, tudógondozó, aggokháza, árva-
ház és nőgyógyászati osztály terv-
rajzait.

Korein Dezső fővárosi bizottsági
tag lelkes szavakkal ünnepelte
dr. Friedmann elnököt, kinek ugy-
mond, energiájához, tevékenységé-
hez és koncepciójához fűződik a
„Ch. K.” fellendülésének egy újabb
korszaka. Neki és előjárótársainak,
Schlesinger Adolf alelnöknek, Berger
Sándor, Filuth Beinis és Kornfein
Abrahámnak a közgyűlés nevében
hálás elismerésének ad kifejezést.

Az ezt követő ünnepi gyászi-ten-
tisztélet után, ami a Kazinczy-uccai
nagytemplomban Hartmann Dávid
főkantor és énekkarának közremű-
ködése mellett tartatott meg, a tagok
java része Chevra-sztüde-re gyűlt
egybe, ahol az izletes vacsorán felül
bőséges szellemi táplálékról is gon-
doskodva volt.

Dr. Friedmann Izidor elnökön
kívül Sussmann Viktor, Steif Jonat-
hán, Abrahámsohn Armin és Grosz
Jakab rabbik beszéltek igen tartal-
masan és szellemdusan.

Wesilla mosószert hódít mindenütt

Kitűnő minőségű

Hutter szarvas szappan

kóser

Kapható minden fűszer- és festékkereskedésben.

Gyártja a budapesti orth. hitközség rabbinátságának felügyelete mellett:
Hutter József szappangyár Olajipar részvénytársaság
Budapest, VII., Erzsébet-körút 6. — Telefon: J. 461—92, 93, 94, 408—92.

A külföldi szélső neológia megmozdulása

Az elmúlt héten a német lapok telve voltak a „Zentralverein“ konferenciájáról szóló jelentésekkel. Ez az egyesület évtizedekkel ezelőtt alakult a német zsidók jogainak védelmére. Idők múltán kifejlődött a német neológ életfelfogás hirdetőjévé. Legutóbb azzal akarja csalogatni táborába a konzervatív zsidóságot, hogy közös küzdelemre szólítja ama zsidók ellen, akik magukat az egész földkerekségen lakó zsidó közösség tagjainak tekintik s nem teljesen németeknek. A gyűléseken megjelentek a német liberális zsidóság reprezentánsai, akik azonban korántsem jelentenek már oly nagy súlyt, mint a háború előtt. Az előadások közül kiemeljük Hirsch professzor, volt államtitkár fejtegetéseit a német zsidók szociális helyzetéről. Kiderül belőle, hogy a német zsidóság egy harmad része, 175 000 lélek Berlinben lakik, egy másik harmadrésze a nagyobb városokban telepedett le és csak a többi lakik kisebb helyeken és falvakban. A hadsereg közigazgatásában a háború előtt 2000 zsidó helyezkedett el,

a háború után már csak 12 maradt. A német gazdasági tendencia felfelé mutat, tehát a német zsidó ifjuságnak nem kell aggódnia jövőjének elhelyezkedéséért.

A hittű zsidóságra sokkal veszedelmesebb az a jelenség, amely megnyilatkozik Amerikában. Az amerikai reform-hittközségek uniója legutóbbi gyűlésén nagylelettel mutatta rá, hogy a reform állandóan terjed. 282 hittközség tartozik a szövetségbe. A tagok zöme a konzervatív táborból kerül ki. A konzervatív apáknak gyermekei rendszeren már egy reform zsinagóga tagjai. A reformszemináriumnak az elmúlt évben 117 hallgatója volt — eleddig a legmagasabb szám. Ez a nagy szám azt mutatja, hogy reform-prédikátornak lenni jó üzlet. A „New York Times“ c. nagy napilapnak kiadója, Ochs, a reformszeminárium fellendítésére 5 millió dollárt akar gyűjteni. Ebből már 1 és fél milliót össze is hozott.

Mindezekből látszik, hogy az amerikai orthodox zsidóság példaképei lehetnek a reformerek — áldozatkésztség dolgában.

Orth. kóser של פסח
fűszerárak, valamint hittközségünk által általi Maczesz, Maczeszliszt és tejelárusító-helyen legolcsóbb árban kapható
KATZ M.
Rombach-u. 3. Tel.: J. 366-56.
Maczeszt és minden fűszerárut házhöz szállítok,

A közelgő Peszach alkalmával van szerencém kitűnő minőségű orth. kóser של פסח boraimat ajánlani. — Állandóan rak áron tartok egy I. rendű tokaji, valamint jó zamatu pecsenye és asztali boroikat a legolcsóbb árban nagyban és kicsinyben.
GEZOVITS VILMOS borpince, VII., Klauzál-tér 16.
Telefon: József 41-469.

Orth. kóser של פסח fűszerárak boszniai szilva, burgonyaliszt, eceteszenec, ceres, csokoládé, cacao, lekvár, paradicsom, boroik, szilvórium, stb. legrégebbi és legmegbízhatóbb beszerzés forrása

özv. Schlanger Bertalanné
Budapest, VI., Laudon-utca 7.
Telefon: T. 126-72
Eladás nagyban és kicsinyben.

Megbízhatóságomról referenciákat a budapesti orth. főrabbi ur nyújt. — Egész éven át és husvétra is legfinomabb vaj és sajtok. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlök.

Sel Peszach

fém, ablak és márvány

tisztítására legalkalmasabb. Kapható mindenütt.

SIDOL

Nem kell többé villanylámpát venni, mert **ingyen** új izzót ad a

Központi iroda:
Vadász-u. 33. „RATA“ Árubeszerző és Értékesítő Szövetkezet
villanylámpa és világitási karbantartó osztálya

Néhány fillér havi díjért mindig jó izzót kap.

Templomok részére külön engedmény.

Telefon:
Teréz 230-98.

Érdeklődésre kiküldünk.

Purimi történet

— Egy megtörtént eset —

Purim este volt. R. Arje Graubart a templomból haza ment. A templomban az este nagy élénkség uralkodott. A kántor a megszokott ősi melódiával falolvasta a *Megilát*. Mikor oda ért, hogy *Haman* a zsidók örökös ellensége magas polcra jutott, nagy dübörgés és láрма keletkezett, mert mindenki szeretett volna *Hamanon* egyet végig huzni. De mikor azt olvasta fel, hogy *Eszter* vagy *Mordechaj* részesült kitüntetésben, akkor a közönség őrtit, mintha az ese nények ott játszódtak volna le.

A purimi történet felolvasása után mindenki kisietett, hogy haza menjen és magát teljesen a purimi hangulatnak adja.

Csak Graubart Arje, a szegény zöldségárus ment csendben, magába mélyedve haza, mert az utóbbi hetekben oly rosszul ment neki, hogy alig jutott kenyérre és fára. Fára pedig még nagy azükség volt, mert még nagyon télies volt az idő, így a lakást még fűteni kellett. — Felesége, *Dinó* észrevette, hogy mily csüggedten jön férje haza, rászólt: *Arje!* ma Purim van, ma nem szabad busulni, ma jókedvűnek kell lenni!!!

— Igen! akinek minden bőven van, ki családjának minden jót nyújthat, az vigadhat, de én «evvel a gondteli fejemmel? A sok nélkülözés nagyon lesújt, Ma Purim van, és alig van elég kenyér és krumpli a háznál, Mivel örvendeztetjük meg a gyerekeket?

— Ne busulj jó uram! A jó I ten megsegít! Ugy mint *Susan*-ban váratlanul, éjjelen át jött a nagyszerű segítség, ugy minket is a jó I-ten éjjelen boldoggá tehet, mondá *Dinó*.

— No az igazán nagy csoda volna, szólt R. Arje.
A szűkes vacsora után lefeküdtek,

de R. Arje sokáig nem tudott elaludni. Azon gondolkodott, hogy hogyan lehetne őráta segíteni. Eltökélte magában, ha ő egyszer gazdag lesz, mindenkor igyekezni fog a szegényeken és megszorultakon segíteni. Végre elaludt. Azt álmodta, hogy egy amerikai nagybácsija meghalt és neki nagy örökséget hagyott, így egyszerre meggazdagodott. — Reggel feleségével elment a templomba, hogy a *Megila*-felolvasást, mint elő van írva, másodsor is meghallgassa. — Minden zsidó háznál az a szokás, hogy Purimkor fokozottabb mértékben gondolnak a szegényekre és azoknak pénzt és élelmiszert küldenek. Miután Purimkor az ismerősöknek és barátoknak is küldenek élelmiszert „*Mislajach Monajsz*“ gyanánt, a szegény ember nem érzi magát az ajándékkal megálázva. — R. Arjet mindenki mint jóra való, vallásos embert ismerte és tudták, hogy az idén a zöldségkereskedése nem jól ment azért

minden oldalól elhalmozták „*Mislajach Monajszszal*“, ugy, hogy hosszabb időre el lett látva mindezzel.

— Látod! — szólt *Dinó*, — ahol legnagyobb a veszély, — ott legközelebb a segély. Ugye? a jó I ten megsegített. Azét sohasem csüggedjünk el, hanem mindig reméljük a jó Teremtő segítségét. E szavaknál ért oda a levélhordó és egy ajándékos levelet hozott Amerikából. R. Arjenak egy öccse, ki a háborúban elhalt és azóta semmi hírt nem hallottak felőle — írja, hogy sok viszontagság után Amerikába került, hol munkájával és házasságával nagy vagyonhoz jutott és Purimra 200 dollárt küld.

Képzelted, hogy mily öröm és vigásághozott egyszerre R. Arje házába. Nem hiszem, hogy az idén a *rasekóhlnál* oly vígan tartották volna a Purimot, mint nála. — A kapott tőkével R. Arje üzletekbe fogott és rövid idő alatt jómódú ember lett. Az álmában tett fogadalmát hűségesen betartja. A szegényeket szívesen és bőkezűen támogatja és ha látja, hogy valaki szomorú vagy csüggedt, azzal vigasztalja: «Ne csüggedj! a jó I-ten éjjelen át boldoggá tehet.»

Löwy Hermann, Érsekujvár.

של פסח

HUSVÉTI ÁRUT

ez évben ismét készít az ismert kítűnő minőségben, szigoruan rituális előírás szerint

SchreiberSimon,

az egri főtiszt. főrabbi ur felügyelete alatt, a

FRANCK HENRIK FIAI R.T.

Levelézési cím:

Budapest, VI., Benczur ucca 1. szám.
Telefon: T. 129-19. Főpostafiók: 216.

Purimi összejöveleteknél gyűjtsünk a „Tomché-Jesivósz“-akcióra!

Wesilla mosószert hódít mindenütt

A hitközségek bevételei forgalmiadó mentesek

— A macesz után sem fizetendő forgalmi adó —

Amióta hazánkban forgalmiadó kötelezettség van, azóta a hitközségek vezetésében általános bizonytalanság uralkodott afelől, vajjon a hitközségek bevételei forgalmiadó kötelesek-e vagy sem. Szerkesztőségünkhez is számtalan esetben fordultak ilyenmü kérdéssel, amire természetesen határozott válasszal nem szolgálhattunk. A gyakorlat azután az volt, hogy ahol a hatóságok az ügyet forszírozták, ott a hitközségek megfizették a forgalmi adót. Több helyütt bírósággal is sújtották a mulasztást elkövető hitközségeket. Valóban jó ügynek tett tehát szolgálatot az Orth. Központi Iroda, amidőn e kérdést tisztázandó a minisztériumhoz fordult és fardozását siker koronázta.

Ime az alábbiakban adjuk az Irodának e tárgyban a hitközségekhez küldött körlevelét, valamint a szóban forgó miniszteri rendeletet, amelyeket hitközségeink bizonyára közmegnyugvással fognak tudomásul venni.

I.

Érdemes Előljáróság!

Őszinte örömmel értesítjük t. hitközségeinket, hogy a pénzügyminiszter — az alább közölt körrendelet keretében — megszüntette a hitközségi bevételek forgalmiadó kötelezettségét.

Régi időre nyulik vissza az a

küzdelmünk, amelyet hitközségeink azon jogos kívánságának elismertetése érdekében folytattunk, hogy különféle bevételeik semmiképp sem képeznek olyan „kereseti tevékenységet”, amelyet az általános forgalmi adóra vonatkozó törvény statuál. Bár a kultuszminisztérium ezirányu többször megismételt felterjesztéseinket a legmelegebb pártoló javaslattal továbbította a pénzügyminisztériumhoz; hosszú időn keresztül — az állam nehéz pénzügyi viszonyai folytán is — illetékes helyen a hitközség gabella- és egyéb bevételeit nem mentesítették a forgalmiadó alól. Különösen megnehezítette ebben a küzdelmünkben sikerre való kilátásainkat az a körülmény, hogy időközben a Közigazgatási Biróság is megállapította több hitközségi bevételről, hogy azok forgalmiadó kötelesek.

Azonban bizva ügyünk igazában és jogosságában, az elmúlt nyáron újból megkíséreltük, hogy az amugyis súlyos terhekkel küzdő hitközségeinkről elhárítsuk ezt a felfogásunk szerint reájuk nem vonatkozó jelentékeny adóterhet. Néhány nagyobb hitközségünk elnökéből álló küldöttséggel kihallgatáson jelentünk meg Bud János

pénzügyminiszter urnál, aki előtt szóval is, írásban is kifejtettük hitközségeink kérelmének jogosságát.

Gondoskodtunk arról is, hogy a pénzügyminiszterfigyelmetűgyünk-re egyidejűleg a miniszterelnök ur is felhívja, akihez memorandumunkat szintén eljuttattuk. Ugyanekkor a kultuszminiszter ur is újabb meleg átiratban javasolta kérelmünk teljesítését és azon óhaját nyilvánította, hogy a kérdést a pénzügyminisztérium Irodánkkal közvetlenül tárgyalja meg. Ennek az akciónak és ezeknek a tárgyalásoknak eredménye az a körrendelet, amelyet a pénzügyminisztérium a napokban küldött el a pénzügyigazgatóságokhoz.

A pénzügyminisztérium — ne hogy a már befizetett forgalmiadókat visszakövetelhessek — érthetően, csak f. évi március 1-től kezdődő hatállyal állapítja meg a mentességet. Kijelentették azonban előttünk, hogy amennyiben egyes hitközségeinkre a pénzügyi hatóságok bírságokat róttak ki; ezeket kérelemre, törölni fogja a minisztérium. Az ilyen kérelmek beadásáról mindenesetre értesítsenek bennünket a t. hitközségeink még idejében, hogy azok kedvező elintézése érdekében a magunk részéről is eljárassunk.

Budapest, 1928. évi február 28.
Orth izr. központi iroda nevében:
Hartstein Lajos Frankl Adolf
ügyv. alelnök elnök.

Tyüh, de jó a kedvem, hé a kutyafája,
Mámoros embernek megindul a szája
Úritem kelyhemet; áldást mondok rája
Aldassék Teremtő, királyok királya!

Talpra, aki bírja, kit hagy szőlő nedve!
Össze a bokákkal, ki még nem vén medve!
Úritem kelyhemet áldásom rebegve
Najach-ra — ki szőlőt birkájába vett be!

Csuhaj, bumm! gagyosok, hadd zengjen az ének
Vigadjunk, mulassunk, hej vidor legények!
Úritem kelyhemet; mért ne a fenének?
Hiszen hát isznak ma, gazdagok, szegények.

A forró szöllővér kelyheknek a vége,
Hogy forog a vén föld s én forgok véle
Úritném kelyhemet, de ebadta véne
Áldani, átkozni már nem 'om kit kéne.

Rosenbaum Gyula
Kisvárdá

Purimi muri

Csapra a hordókkal, borait igyátok,
Szeretett testvérek, komák és barátok!
Úritem kelyhemet; bő áldás reátok,
Áldva légyen Mordecháj, gaz Hámán-ra átok!

Hip-hop-kopigyatok — legyen dinom-dánom —
Amennvit csak birtok, ne tartsátok számon.
Úritem kelyhemet; áldás fakad számon
Áldva légyen Eszter, szivemből kívánom!

Uccu — nosza, rajta, egy tűzes vig dalon,
Minden zsidó házban nagy most a vigalom.
Úritem kelyhemet; itt van az alkalom
Charvajnot is áldom, Ó van az ajkamon.

Hej, héja-huj, hajrá, lássék nagy dáridól
Hámán s' fiaival telt meg a nagy bitó.
Úritem kelyhemet: éljen mind, aki jó!
Átkozott légy Zeres, te bűnre csábító!

II.

M. Kir. Pénzügyminiszter.
18.764/1928. szám

VIII. b.

IROTT RENDELET

A zsidó hitközségek általános forgalmi adókötelezettsége. (Körrendelet a m. kir. pénzügyigazgatóságokhoz és pénzügyigazgatósági kirendeltségekhez.)

A kenyérnek és péksüteménynek ideiglenes forgalmi adómentességről szóló 1927. évi 66.460 számú rendeletet a következő rendelkezéssel egészítem ki:

1928. március 1-től a zsidók kovásztalan husvéti kenyérének (pászkanak, laskának) eladásából származó bevételek — a hivatkozott rendeletben megállapított feltételek mellett — további rendelkezéskig mentesek az általános forgalmi adó alól.

Elrendelem továbbá, hogy a zsidó hitközségek 1928. évi március hó 1-től csak az alábbi bevételeik után tartoznak általános forgalmi adót leróni:

1. A hitközség által saját (házi)

kezelésben kimért rituális (kóser) hus eladásából származó bevételek után, már amennyiben a hitközség olyan állat husát is árusítja, amely után az általános forgalmi adót az 1927. évi 104983 számú rendelet értelmében a vágáskor leróni nem kell. Az 1927. évi 104983. számú rendelet hatálya alá eső állatok husa után az általános forgalmi adót a hitközség is a vágáskor köteles leróni;

2. a hitközség által saját (házi) kezelésben fentartott rituális furdóból származó bevételek után és 3. a lementszett szárnyasállatok tollának a hitközség által történt értékesítéséből származó bevételek után.

A zsidó hitközségeknek minden egyéb bevétele — ideértve az állatok lementszéseért szedett díjakat is — feltéve, hogy ezek a bevételek kereseti tevékenységnek nem tekinthető vallási szabályon alapuló ténykedéssel kapcsolatos, hitközségi adó jellegű szolgáltatások, általános forgalmi adó alá nem esnek.

Természetesen, ha a zsidó hitközség a rituális (kóser) hus kimérését, illetőleg a husgabellát, vagy pedig a rituális furdót bérbeadja, a bérlő az egész bevétel után tartozik az általános forgalmi adót leróni, a hitközségnek a bérösszegeből származó bevétel pedig ebben az esetben sem esik általános forgalmi adó alá.

Utasítom a Cimet, hogy ezt a rendeletemet az illetékességi területén levő zsidó hitközségekkel is közölje.

Budapest, 1928. február 17-én.

A miniszter helyett:
Dr. Vargha Imre s. k.
államtitkár.

Husvéti borovicska

ג'תתש"ח
Gyártja Balassagyarmat
r. tan. város központi
szeszfordéje. — Eladás
nagyban.

Wesilla a legjobb mosószert

Purimi ajándék

legalkalmasabb bevásárlási helye:

Weisz Mór keksz-, kétszersült- és teasütemény gyára

Budapest, VII, Dob-utca 22. Telefon: J. 423-65.

Csokoládé, desszertek és különlegességek.

Kindli és Barchesz.

Legenda a kamenici Magid-tól

Írta: Löffler Henrik, Budapest.

IV.

Néhány hét múlva meglátogatja Kalbont egy ismerőse és rövid lejárati kölcsönt kér tőle. Ez a város legazdagabb embere közé tartozott. Nem jött alálatos hajlongással, mint az öt megelőző kölcsönkérők, hanem décegen belép a szobába azzal, hogy egy üzlet lebonyolítására szükségel 500 rubelt. Kalbon örömmel fogadta a vendégét és megkínálta székkel. Ez elhelyezkedett és jelzi, hogy siet, sokáig nem tartózkodhat nála, tehát gyorsan kéri a pénzt. Kalbon megtisztelve érezte magát, hogy egy oly kiváló ember segítségére lehet és magában gondolta, hogy most végre elérkezett az alkalom, a valóságos gemilusz cheszed gyakorlására, mert ennél az embernél biztos a pénze és remélhetőleg barátjának a Jécer Hórá-nak ez ellen semmiféle kifogása nem lesz.

Be megy az irodájába, odalép a pénzeszekrényhez és kezdi olvasni a bankókat. Olvasás közben hirtelen suhogás hallatszik a levegőben és Kalbon maga előtt látja régi intim barátjának a Jécer Hórá-nak alakját, aki hangos nevetésbe kezdett. Odalép Kalbonhoz, erősen megszorítja a kezét, úgy hogy az előkészített bankók majdnem kiesnek a kezéből. Mit műveisz te megint? kérdi a Jécer Hórá tőle. N. vetségessé akard magad tenni? Kidobsz egyszerre 500 rubelt az ablakon. Megbolondultál talán? Azt hittem, hogy kijózanodtál már és végre azt kell látnom, hogy ismét butaságot akarsz elkövetni. Emlékezz csak vissza. Attól a rongyos szárnalmas alaktól, ahol életmentésről volt szó, mert családja az éhhalál veszélyének volt kitéve, sajnáltad tőle azt az egy rubelt, a másik kölcsönkérőtől pedig akit 50 rubellel bírtál volna lábra állítani és boldoggá tenni, bár becsületes ember és kilátást nyújtott, hogy vissza fizeti a kölcsönt az utolsó fillérig, kész is volt zálogot adni, attól megtagadtad a kölcsönt azért, mert féltél, hogy talán megtart magának néhány rubelt és mindketten szegénypirral az arcukon távoztak el tőled és ennek az embernek akarsz vagyonból kihalítani 500 rubelt, hogy juthatsz csak ilyen gondolatra. Talán azért, mert büszke léptekkel jött be szobádba és a közhiedelem őt igen gazdag embernek tartja? Bizonyára azt gondolod, hogy miután a te pénzeszekrényed rendszeren 30,000 rubel készpénzt tartalmaz, a vagyonos hirben álló nagy-

kereskedőnél még nagyobb összeg található és most csak azért kénytelen hozzád fordulni, mert pillanatnyi pénzügyében van? Ez nagy tévedés. Ki tudja, talán az ő pénzeszekrényé állandóan teljesen üres és nincs neki semmije, csak a jó hírneve vagy önéretes fellépése. Lehetséges, hogy már néhány nap múlva csödbe kerül, hitelezőtől megtagadja a fizetést és te is a megcsalódott hitelezők közé leszel. És nemcsak hogy megkárosulsz, hanem ellenségeid még kinevetnek, mert oly elővigyázatlan voltál.

A Jécer Hórá szavai roppant felingerelék Kalbont és izgatottságában egész testében remegett. Sokalta már a Jécer Hórá folytonos gyámkodását és beavatkozását, amellyel meggátolni akarta abban hogy a Cedokó gyakorlása által életét meghosszabítsa. „Hisz te magad tanácsoltad, vágta oda Kalbon elkése-redeve Jécer Hórá-nak, hogy csak vagyonos emberrel álljak szóba és csak ilyenekkel szemben gyakoroljak emberszeretetet?”

Azonban a Jécer Hórá feltalálta magát és gyorsan azt válaszolá: Még mindig nem tudsz kiokoskodni és megérteni az én intenciómat. Igaz ugyan, hogy azt a tanácsot adtam, hogy csak gazdag emberrel tégy jót, de csak akkor, ha biztos vagy benne, hogy az illető tényleg vagyonos, de nem egy névleges gazdag emberrel, akinél könnyen lehetséges, hogy valóságban nincsen semmije. Kalbon erre csodálkozva kérdezi, hát honnan tudjam én megkülönböztetni a ténylegest a nem tényleges gazdagtól. Ismerhetem én részletesen ezeket a belső vagyoni viszonyait és állapukat? Erre a Jécer Hórá, könnyedén köpenyegét forgaiva újabb „tanáccsal” szolgált: „Mivel nem tudod megkülönböztetni az igazat a valótlan-ságtól, majd keresünk más módot, hogy hosszú életű légy. Ezt pedig elérheted a következőképen. A zsidó bölcsék azt mondják: Gemilusz Cheszed bën lechajim, bën lámészim — Emberszeretetet lehet úgy előkkel, minthalottakkal gyakorolni”. Ennélfogva mellőzheted az élőkkel szemben a pénzbeli segélynyújtást és inkább vállalkozzál arra, hogy betegek és halottak iránt kegyelettel viseltessél. Látogass meg betegeket és ápolj őket, a halottakat pedig kísérel el utolsó útjukra, így gyakorolsz Gemilusz Cheszedet, ami pénzbe sem kerül. Minthogy ez is

az emberszeretet fogalom alá esik ezért is jár jutalom, ami alatt a kilátásba helyezett életmeghosszabítás értendő. Azt hiszem, ez elég olcsó.”

Kalbon örövendve fogadta a tanácsot, a gazdag embertől megtagadta a kölcsönt és továbbra is fu-karkodott Cedokóban. És mi volt Kalbon vége? folytató a kameniczi Magid a szövegét. Egyrészt a pénz utáni sóvárgás, másrészt testvéreinek szomorú sorsa megörölte Kalbon idegeit és nemsokára befejezte élet-pályáját, itt hagyván vagyonát és pénzt amit a Jécer Hórá utmutatása szerint felhalmozott.

Nos hiveim! fejezte be beszédét a Magid. Most megismertettem veletek a „Jécer Hórá” észjárását. De ugylátszik ez részemről talán felesleges dolog volt mert véleményem szerint ti már régi ismeretségben vagytok a „előzékeny barát” szerepét színlő Jécer Hórá-val. Ezt onnan sejttem, mert a szegényeket igen panaszkodnak, hogy a súlyos viszonyok dacára a gazdagok nem jutnak nekik segélyt és nyomorogni hagyják őket. Szent Tóránk nevében kérlek tehát benneteket: „Ne hallgassatok a Jécer Hórá tanácsára! Mindenkerőt, aki kinyújtja a kezét, segélyben kell részesíteni. De avval még nincsen teljesen kimerítve a Micsvasz Cedokó fogalma. Fel kell keresni a szemérmes szegényt saját otthonában és fel kell kínálni a támogatást. Legyen ez bármely módon, segély vagy kölcsön formájában. Ez a valóságos, hagyományos Cedokó. Mint Ábrahám ivadékai, a legelemből kötelesek vagytok embertársaitok segítségére lenni. Akit a Mindenható földi javakkal megáldott, gondoljon felebarátjára is, akinek meg van a megélhetése juttasson kerestetéből másnak is. Támogassatok egymást, hogy a Mindenható benneteket is támogasson! Amen. (Vége.)

Uj halcsarnok

a főváros szívében. Elsőrendű, mindenféle legfrissebb élő hal, legmérsékeltébb árban. Nagyobb vásárlásnál, lakodalmak, szüdek részére nagy árengedményt nyújtunk és kívánatra házhoz küldjük. Vidékre postán szállítunk.

Teller és Grosz
Rombach ucca 4.

Telefon-hívó: J. 422-86.

Szombat és ünnepnap zárva.

A Tenach tanítása a Jesivákon

A sok jesivakérdésről szóló cikk, amely a „Zsidó Ujság”-ban már megjelent, mellőzött egy nagyon fontos kérdést, a Tenach tanítását a jesivában. Pedig nagyon érdemes rámutatni arra, hogy az úgy fontosságához mérten nem igen foglalkoznak vele. Az első szempont az, hogy a Sulchan Aruchban is kodifikált (Jojre Dea 242) előírás szerint a tóran tanuláshoz szánt idő egy harmadrésze az irásbeli tanuláshoz, tehát a Tenach-nak legyen szentelve. A gemóra-tanulás iránti buzgalomban azonban már századokkal ezelőtt elhanyagolták ezt az előírást, hiszen már a „Bach” híres szerzője (csaknem 300 évnek előtte) kikelt az ellen, hogy egyes jesivákon teljesen mellőzik a Tenach tanulását.

Nem akarok a kérdés tárgyalásába mélyebben belemerülni, de meg kell állapítani, hogy a jesivából most kikerült nemzedék a Tenach-tudás tekintetében sokkal gyengébb, mint a régi jesivák neveltjei. Vannak régi vágású lamdonjaink, akik nagyszerűen ismerik a bibliát. És ha ezzel szemben tapasztaljuk a fiatalok megyszólván teljes ignoranciáját e téren, kétségesnek tartjuk, hogy képesek lesznek-e később kiművelődni ilyen irányban.

Igen megiszivlelendőnek tartom ezt a dolgot, méltónak arra, hogy a jesivavezetők foglalkozzanak vele. Mert nem ismeretlen előttem több nagy kommentátornak, többek között Rási-nak a nézete, miszerint a babilóni talmud (bavli) tartalmánál fogva (bölül bemikró, bemisno übigemoró) pótol minden másirányu heber tanulmányt, mégis azt mondom, hogy megakadályozza az igazi gemóra-tanulást és annak folytonosságát, ha egy-egy pőszük citálása esetén fel kell keresni először az idézett helyet. Ilyen módon sokszor elvesz vagy elterelődik a gemóra-tanuláshoz oly szükséges logikai kapcsolat. Nemcsak a magam véleményét fejezem ki, hanem sok gaonnak nézetét tolmácsolom, amikor arra figyelmeztetek, hogy a Tenach tanulása újra vegye át az őt megillető helyet a jesivákon.

Weiszberger Adolf, Pécs.

Értesítjük t. vevőinket, hogy közkívánatra ez évben is nagy

purimi libaszalámi vásárt

rendezünk, mely alkalommal március hó 9-ig a

la. libaszalámi kilója rudvételnél . . P 5.—

füstölt libahus kilója (Egy garn. vételnél: egy mell, két comb) „ 5.—

Diszített felvágott tálcák mindenféle összeállításban és árban.

VIDÉKRE ezen vásár tartama alatt utánvétellel a következő árak mellett szállítunk:

5 kg. libaszalámi, vagy P 22.50
5 kg. füstölt libahus

Teljesen költségmentesen. Franco, franco.

Kérjük t. vidéki megrendelőinket, hogy nb. rendeléseiket idejében hozzánk juttatni sziveskedjenek, nehogy azok torlódása miatt a szállítás késedelmet szenvedjen, mert ezen árban csak a megjelölt napig van módunkban szállítani.

SKREK LIPÓT

orth. כשר szalámi és kolbászaru gyára

Budapest, VII., Dob ucca 27.

Sürgőnycim: „Skrekszalámi”. — Telefon: J. 424-17.

— Adar 7-i vendégszónoklatok. Félégyháza-ról jelentik lapunknak: „A hitközség meghívásának elezt téve, kedden közsé-günkbe érkezett Citron rabbi, a megboldogult hajdudorogi főrabbi fiatalabbik fia. A hívők a hitközség ujonnan épített tanácstermében Chevre Szüde-e ülték egybe, ahol a jeles, fiatal rabbi szónoki eloquen-ciáról bizonysgót tevő beszédet tartott.” — Békés s a b a i jelen-tésünk szerint oda ugyancsak Adar 7-ére volt meghíva R Efrójim Rosenfeld rabbi Mavórol. A rabbi tartalmas beszéde általános tetszéssel találkozott. (Mindkét vendégszónoklat az illető hitközségek főrabbi-lása betöltésével van összefüggés-ben.) (Szerk.)

— A nagyállói Jahrzeiton kedden nagygyűlés volt, amelyen számos főrabbi is résztvett. A gyű-lés az „Országos Tomché Jesivósz” hathatósabb támogatási módzataival foglalkozott. — A metszők is tartottak konferenciát. — Bővebbet legközelebb.

A villanylámpa és világítási karban-tervást szorgatja a „Rata” r. t. takarékos-sági ekeója, mely oda irányul, hogy a villanylámpa, vezeték, s b. karbantartása által a f gyasztók az elromlott villanyál-tól a töréno óriási károsodástól mentesüljenek. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a cégnek lapunk jelen számában közzétett hir-de-tésére.

— Az orth. zsidóság régi vágyát tel-jesítette a világhíru Hutter szappangyár, amidőn elhatározta, hogy ruhamosásra való híres „szarvas” márkájú szappant kőser minőségben is előállít. Kengeteg rituális s a a ló szűnik meg, ha hölgyeink kizárólag ezen szappant használják. Kérjenek tehát mindenhol „Hutter szarvas szappan kőser”-t!

Családi hírek

Flaschner Ilonkát Mocsonok, (Reitman Manó unokahuga, Bp.) eljegyezte Muhlrad Lajos, Nógrád-bercel.

Sznidersz győri főrabbi fia szer-dán tartotta esküvőjét Galántán, Wessely pozsonyi ros-bézdin leá-nyával.

Rosenbaum Lipót tályai főrabbi (orsz. 100 as bizottsági tag) leányát, Adélt, eljegyezte a neves nyirmadai Krausz család egyik sarja, Krausz Zoltán, Sárospatakról. Az ünnepsé-gen jelen volt a menyasszony nagy-apja Rosenbaum Mózes kiskvárdai főrabbi, (a központi bizottság tagja) is. A vőlegény nagykonceptioju Charifes-előadása után a kis-várdai és tályai főrabbiak majd ped-ig a menyasszony nagybátvja Rosenbaum Samu (Kisvárdá) győ-nyörködtették szép beszéddel az ünnepségen résztvevőket.

Okvetlen nézze meg Király-ucca 1. alatt ujonnan megnyitott fióközetünket, mely Budapest látványossága.

VISZONTELÁRUSITÓK legnagyobb forgalmat csakis a legjobbnek elismert híres gyártmányainkkal érhetik el. Postacsomagjaink ujtási expedálásával elér-tük, hogy a rendelt áruk 12 órán belül a címzett birtokába jut-nak. Egy próbarendel-és meggyőzi fentiek valóságáról.

REBENWURZL
hazánk legnagyobb orth. פּוּרְשׁ szalámi és kolbászaru gyára
Budapest
Főüzlet: Laudon-u. 3.
Fióközet: VI. Király ucca 1. sz.

Husvétli חַשׁוּוֹת אֶרֶב árúk
orth. rabbinátusi hechserral.
Excelsior pörkölt kávéra és egyéb
husvétli cikkekre
vizonteladók kérjék áraján-latainkat.
Wertheimer és Frankl
Budapest, V., Hold-utca 8. sz.

Fuchs Izidor szőlőbirtokos leányát Ilonkát Beregszászról eljegyezte Kaufmann Sándor az „Universum Kereskedelmi R. T.” vezérigazgatója, Püspökladányból.

Katzburg ózdi főrabbi fia szer-dán ünnepelte lakodalmát Jung-reisz nádudvari főrabbi leányával.

Rosenberg Saul ujhéértői fő-rabbi leánya szerdán tartotta menyegzőjét a megb. szilágynagyfa-lusi főrabbi fiával.

Steiner Jakab földbirtokos és neje leányát Tubit, Paksról, elje-gyezte Krausz Jenő nagykereske-dő, Budapest—Salgótarján. Az eljegyzés fényes keretek között folyt le, melyen egész Paks elő-kelesége, valamint a vőlegény számos barátja vett részt. A vő-legény tartalmas beszéde nagy talmudtudásáról tett tanuságot. Fel-szólaltak még a menyasszony nagyapja, a paksi főrabbi stb.

Fényes ünnepség keretében tartotta meg esküvőjét Kornitzer Géza, Kornitzer Salamon szerencsi hitközségi elnök fia, Gottlieb Nelli, Gottlieb Ignác kiskőrösi malomtulajdonos leányával Buda-pesten a Kazinczy-utcai orthodox templomban. Az esküvői szertartást Hartmann főkantor közreműködé-sével Pollák Emánuel szerencsi, Susmann Viktor pesti és Jung-reisz berceli rabbi végezték, a pesti és számos előkelő vidéki orthodox vezérleírú jelenlétében. A lakomán nívósan beszéltek Pollák Emánuel szerencsi, Jungreisz berceli és Sus-mann pesti rabbi, utánuk pedig Kornitzer Salamon és Károly (Sze-rencs) Kornitzer Lipót (Sátoralja-ujhely), Friedmann Vilmos nyiregy-házi rabbi és Safier Ábrahám (Sze-rencs) tartottak tartalmas beszéde-ket. A Tomché-Jesivósz részére nagy összeg folyt be táviratmegvál-tás címén.

Ceres-ételzsir
a szokott kiváló minő-orth. ségben minden fűszer-, csemege és élelmiszer-üzletben kapható.
Hutter József szappangyár
Olajipar részvénytársaság
Budapest, Erzsébet-körut 6.
Telefon: J. 461—92, 93, 94. J. 408—92

Szerkesztői üzenetek
Törökszentmiklós: A kérdezett cím, ahol Einleg-büchelt rendel-het: Schwarz Lipót, Kunszent-miklós. — **Blitz Gyula, T.-palko-nya és Frischmann J., B.-gyar-mat:** A szegény lamdon-nak kül-dött ös zegeiket továbbítottuk. Az illető az adományt ezuton köszö-ni meg. — **Örökláng:** Nem szo-kásunk heti szidrára szóló elmél-keésekkel foglalkozni. — **Tisza-dob:** A *sabosz-zóchajr* maftuja felolvasását meghallgatni van ta-lán oly fontos, mint a *Megila* meghallgatása. (Lásd Ojrech Chá-ijim 685.) — **Purim-rav:** A Remó 695 döntése szerint Purimkor sem fontos a *métyékelen* italfogyvasz-tás. — **L. E.:** B. cikke, sajnos, helyszüke miatt kimaradt. — **Boglar:** Verse meglehetősen és ha gyakorolja magát, majd megüli a métyéket a nyomdafestékre is. — **B. Nagyvárad:** Más jesiváról nem tudunk, talán Hamburg-ban (Oberrabiner Dr. Spitzer) van ilyen. A növendékeket támogatják. Érettségizni rendkívül nehéz ott és nem ajánljuk a kísérletezést. — **N. N.:** Mult heti *Bikur-chólim* hírünkbe sajtóhiba csuszolt be. Alelnök lett dr. Stern Simon, pénztáros Maver Miksa.

Wesilla mosás a legideálisabb

חַשׁוּוֹת אֶרֶב kávépörkölés,
cukor és fűszerörles
Sch esinger I. rabbi ur felügyelete alatt.
Áraim a következők:
Kávépörkölés, kg.-ként 12 fill.
Cukorörles, „ 4 „
Fűszerörles, „ 12 „
RÓZSÁSI HERMANN
Budapest, VI., Vörösmarty-utca 52.
Telefon: 111-69.

Szomorú vidámságok a cári Oroszországból

Most jelent meg dr. Max Pra-gertől egy zsidó anekdótás kötet. Az anekdóták egy része ismert, de mindannyi nagyon jellemző a zsi-dó pszüchére. Több kis elbeszélés visszatükrözteti a zsidók helyzetét a régi cári Oroszországban. Az egyik adoma a következőképen szól:

Két zsidó együtt járkál Péter-vár utcáin. Az egyik zsidónak van tartózkodási engedélye, a másik-nak azonban nincs. Ahogy így mennek és egymással beszélget-nek, a távolból megpillan'anak egy rendőr. A zsidó, akinek nincs en-gedélye, mondja a másiknak:

— Jankel, te eredj, fuss, én majd lassan utánad megyek. Ha a rendőr látja, hogy futsz, akkor utánad fog szaladni. Neked nincs félnivalód, hiszen a zsebedben az engedély.

Igy is történt. Jankel, az enge-dély tulajdonosa lóhalálban futni kezd. A rendőr zsidót lát futni, tehát utáná szalad. Végre eléri, megfogja:

— Van engedélyed?
— Van-e engedélyem, csak ter-mészetes, hogy van — mondja a zsidó, — kiveszi a passzusát és megmú'aja a rendőrnek. A ren-dőr gyanakvóan nézi a zsidót:

— Ha van passzusod, miért félsz tőlem? Bizonyára elkövetél vala-mit.
— Ki fél tőled, én egyáltalá-ban nem félek.
— Ha nem félsz, miért futottál?

— Miért futottam? Mert a dok-tor keserűvizet rendelt és hogy utána fussak egy óra hosszat.

A rendőr: De látad, hogy utá-nad futok. Meg kellett volna állnod!

— Azt hittem, hogy a doktor neked is keserűvizet rendelt.

Az alábbi eset azt az antagoniz-must jellemzi, amellyel a cári iránt visel e tek a szeg ny zsidók, akik állandó pogromfélelemben vol ak a cári kamarilla mia't. A cár át-utazóban volt egy kis városon. A hatóságok nagy e'őkészüle'eket tettek. Katonáság és iskola'gyer-mekek sorfa'at állottak és a ren-dörkapitány kiadta az utasítást: »Ha a cár elvonul a kordon kö-zött mindenkinek hurrát kell ki-ál'ani». A kordon mögö t nagy em-bertömeg áll és az emberek tel-jes tüdejükből hurrát kiáltanak. Egy öreg, be'eges zsidóasszony is ott volt a tömegben s amikor a cár elvonul, ő is hurrát kiáltott:

— Hurrá, hurrá, ugy legyen ere-je neki az éle hez, m'nt ahogy ne-ken van eröm a kiál áshoz. Hur-rá, hurrá!

חַשׁוּוֹת אֶרֶב
kávépörkölés,
cukor és fűszerörles, a budapesti auth. orth. rabbiság felügyelete alatt **kizárólag**
Geiringer kávépörköldé'eben lesz feldolgozva. VII., Dob u. 37.
Telefon: J. 379 07. (Topits ház).

A terített Purim-asztalnál ne feledkezzünk meg Jesiváinkról!

Legalkalmasabb Slachmónesz purimi ajándék
a palesztinai חַמְרֵי-בּוֹר (Erec-Jiszróel-Wien) kapható
Zucker Mózes orth. kóser borpincéjében Rombach-u 5
ugyszintén mindenféle asztali és iokaji borok kóser sel Peszach
Telefon J. 422—86. Nagyban és kicsinyben. Telefon J. 422—86.

Stühmer-féle חַשׁוּוֹת אֶרֶב csokoládé
a bpesti orth. rabbinátus felügyelete alatt. Kapható mindenütt. Vizonteladók az eredeti hechsér másolatát kapják.
Gyár: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 8.

Rabbi Akivó

Történelmi elbeszélés a jeruzsálemi szentély elpusztulása idejéből
Irtta: Dr. Lehmann. Fordította: Dohány R.

Jeruzsálem el lett pusztítva, a szent templom a lángok martalékává vált. Kimondhatatlan nyomor és inség uralkodott Judában: a legyek kol-tak vére takarta a földet; a legne-mesebb és legjobb ezrei rabszol-gáknak lettek eladva, vagy az aré-nába hurcolták őket, hogy a vad-állatokkal viaskodva a vérszomjas római népnek rettenetes látványt nyújtsanak. Kétségbeestek azok, kik még megmaradtak. A római győztes lábai alatt látszék Juda lelkét kile-helni; s mégis a fenntartás és örök-élet magja el volt szórva, habár kis és alig észrevehető mértékben, de erős és életet hirdető módon.

Rabbi Jochanan ben Zakai, Izrá-elnek nagy tanítója, a szent város pusztulását előre látta. Hiábain-tette a népet: béke és alázatosságra, de sokan szivesebben akarták a halált és pusztulást tűrni, minthogy a ró-maik rabszolga jármát elviseljék. Ekkor rabbi Jochanan halál-hírét terjesztette magáról: Eliezer és Jó-zsua koporsóba helyezték, Eliezer fejtől és Józsuá I. ből vették fel a koporsót s az esthomályban a város kapujáig vitték — nagy rabbink hullája — mondták a kapunál álló öröknek, melyet a városon kívül akarunk eltemetni. Az örök erre ke-resztül akarták szűrni a koporsót, hogy nem-e élőt visznek; de a ta-nítványok az örök jóindulatára appel-láltak: „a világ azt fogja mondani, hogy a rabbit keresztülszúrták“... s így azután zavartalanul folytathat-ták utjukat.

Rabbi Jochanan a mint kún volt a városból, elhagyta a koporsót s a római táborba ment s Vespazianus hadvezér elé kért bebocsáttatást. Dicsőség Neked, római császár! — így üdvözlé a hadvezért. — Ha megszólítasz — felelt Vespazian, a császár fülébe jön, akkor téged s engemet is meg fog öletni. — De én azt mondom — felelte a rabbi — hogy Vespazian már római császár. Még csak rövid idő fog eltelni, hogy Jeruzsálemet s I-tenünk szentélyét meghódítod, s ez mindkettő csak a Leghatalmasabb akaratával történ-heik, ahogy azt Jesájó próféta meg-jövendölte.

Mig így beszélgettek, porlepett lovasok jöttek száguldozva s kiálták: Dicsőség a mi császárunknak, dicső-ség Vespaziánnak! A császár halott, s a nép és a szenátus a hirneves

Vespaziánus hadvezért kláltá ki császárnak!

Ezt hallva Vespazián, az új császár, a rabbihoz nagyon kegyes volt s megígérte neki, hogy ha előadja jö-veletének célját, úgy előre biztos lehet annak teljesítéséről. Rabbi Jochanan ben Zakai azon óhaját fe-jezte ki, engedné meg neki a csá-szár, hogy Javne városában egy is-kolát állíthasson, hogy ott zavarta-lanul tanulhasson és taníthasson. E szerény kérelembe a császár bele-egyezett s így rabbi Jochanan ben Zakai tanítványaival Javne városába költözött s a csatazaj közepette kezdte meg tanításait. Itt ült, mint egykor Éli főpap a jövő eseményeit várva, mert remegett a szentélyert. S midőn jött a rettentő hír, hogy Jeruzsálem meghódítva az ellentől, el van pusztítva s a szent templom le van égetve, ekkor tanító és tanít-vány megtépték ruhájukat, a földre üttek és sirtak. Egy ideig így sirtak és szomorkodtak, míg a tanító ösz-szeszedte magát s tanítványait vi-gasztalni kezdé.

— Rajtunk van — mondá — Izrael jövőjét fentartani. Habár mindent el-vesztettünk, de azért legrágább kincsünk megmaradt: I-tenünk tana. Ez életünknek forrása, egy jövőndő jobb időnek záloga; ezért nem sza-bad, hogy szellemünk crejét szomor-uság és fájdalom által csonkítsuk! Megakarjuk magunknak életünknek életét s gyermekeinknek az atyák örökségét tartani.

S ismét megkezdé a tanító tanít-ványaival a szellemi munkát, mely erős vára lett Izraelnek, melyben az elszórt és üldözött báránynyáj vé-delmet és biztonságot talált az őt üldöző farkasoktól.

Habár Jeruzsálem és a szent tem-pлом el is volt pusztulva, azért az átok, mely manapság Palesztinán fekszik, az átok, hogy a talaj nem gyümölcsözök s nagy, egykor gyü-mölcsöző területek pusztán fekszenek — akkor még nem így volt. „Egy csodálatra méltó tartomány“ mondja Jozefus, a görögül író zsidó, terül a Genezarató mellett. A kövér talaj különféle fákkal van betöltve, s enyhe éghajlata mégis mindent megterem. Dió, mely a hűvöst szereti, itt roppant mennyiségben zöl-del s vannak pálmák, melyek a forróságot szeretik, s a zán fűgék s olajbogyók. Ezt a természet verse-

nyének lehetne nevezni, mely mint-egy erőszakkal összpontosítá azon növényeket, melyek különféle he-lyekre valók s az időszakoknak is kellemes versenyt lehet tapasztalni s nem csupán a különféle gyümöl-csöket éleli várakozáson felül, ha-nem azokat igen sokáig meg is tartja épségben. A kitünő gyümölcsök, mint: szőlő és füge tíz hónapon át terem. A többi gyümölcs egymást változatosan követi egész éven át.

E termékeny vidéken állott a dus-gazdag Kalbó Sovia pompás háza, szántótelek és szőlőhegyekkel kör-nyezve, melyek között a datolya, pálmák és olajberkek váltakoztak. E ház tulajdonosa kiterjedt birtok-kain kívül számos nyájjal bírt, mely-eket a bojtárok egész a Jordán part-jáig hajtották legelészni. Jeruzsálem-ben is volt háza Kalbó Soviának. Midőn Vespazián a szent várost os-tromolni kezdé, Kalbó Sovia volt azon három férfi egyike, kik az os-tromlott várost évekig ellátták gaz-dag élelemmel. De az ellen az érlelmi kamrákat felégette, hogy ezáltal a zsidók kényserítve legyenek ma-gukat megadni.

(Folytatása következik.)

Husvéti szilvórium.

Felhívjuk a viszontárúsítók figyelmét szatmármegyei főz-dékben

Jungreiszfelvágyi ort. főrabbi ellenőrzése mellett főzött és bizonylatával (hechser) el-látott kitünő minőségű

husvéti szilvapárlatunkra

melyet 40—160 lt. őr tartalmaz, szabályszerűen lepecsételt hordókban ajánlunk vételre.

Gschwindt-féle gyár r.-t.

Budapest, IX., Ipar-u. 15-21. Telefon: J. 350-03.

GRÓF JENŐ

speciális betegkocsi gyártó

Budapest, VIII., József ucca 54. szám
Telefon: József 328-14.

Hirdetéseikért és pályázatokért orthodox szempontból a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

חמשה עשר של פסח csokoládét

a budapesti orth. rabbinátus felügyelete alatt

Stollwerck Testvérek Rt.

készíti
BUDAPESTEN
V., Pozsony-ut 4. d.

Kapható minden szakmabeli kereskedésben. Minden tábla csokoládé bélyegzővel és hechserrel ellátva.

Prima husvéti szilvórium

orthodox hechserrel ellátva, minden mennyiségben, a legolcsóbb napi áron kapható

KEPES ALBERT központi szesz-főzdéjében, Berettyóújfalun. Nagyobb vételnél árengedmény. A budapesti piacon ügyes elárúsítót keresek.

Orth. kóser sel Peszach burgonyaliszt, Silberstein váci orth. rabbi hechserével. — 80-as boszniai szilva, Boon's Cacao, ecet-essencia, paradicsom és az összes létező husvéti fűszerárak orth. hechserrel.
Amszel Simon, Bpest, Dob-u. 28. Telefon: J. 356-02.

Nagyságos Asszonyom!

Felhívom szíves figyelmét, hogy jó hírnévnek örvendő sző-veit, selyem- és mosóáru külön-legességek áruházamban a mai napon

csipke, szalag, rövid- és kötöttáru, valamint ruha-díszekben külön osztály létesült, ahol mindenkor, minden igénynek megfelelő állandó nagy raktár a legolcsóbb árak mellett a legnagyobb választékban a tisztelt vevőközönség rendelkezésére áll.

Amidőn is ezen osztály megtekintésére és az olcsó árakról meggyőződni kérem, szivesked-jék b. látogatásával megfizetni. Együttal b. tudomására hozom, hogy megérkeztek a leg-újabb tavaszi szövet és selyem ujdonságok.

Várva megfizető látogatását kiváló tisztelettel

Spitz Hermann
Erzsébet-körut 34.
(Royal Orfeummal szemben)
(Saját házában.)
Szombat és ünnepnap zárva.

Orth. kóser vendégifő Szegeden.

Tejes és husos hideg és meleg ételek állandóan kaphatók. Kizárólag makói vágást használók. — Referenciákat a makói orth. rabbinátus nyújt. — **BLAU IZSÁKNÉ** (Makói) Szeged, Somogyi utca 20 sz.

Világhírű orth. rabbi-nátusok hechseré-vel ellátott és a híres **Rosthli-berger und Sohn, Langnau-Emmenthal** (Svájc) sajt-gyáros által készített

„Numor“

védjegyű 6 porciós Emen-tháli dobozsajt

Schwarz József Kisvárdán
(Deák Ferenc-u. 32.)

magyarországi vezér-képviselőnél és lerakat-tulajdonosnál kapható. Az egyeller, hazai orth. rabbi hechserével ellá-tott doboz sajt.

Kivánatra 5 kilós posta-csomagot is küld.

חמשה עשר של פסח husvéti aszalt szilvát

Közismert, teljesen megbízható orth. rabbi felügyelete alatt készült, legolcsóbb árban ajánl-
Uj. SCHWARCZ JENŐ
NYIREGYHÁZA.

Saját termésű

kitünő minőségű és jó ízű **fehér siller ó és idei kóser חמשה עשר borok** 25 literen felül nálunk kaphatók.

Schvarcz és Deutsch
vaskereskedők és bortermelők
EGER.

Ajánlom saját termésű, kitünő minőségű

חמשה עשר של פסח fajboralmat

(kivánatra orth. rabbittól Hech-serrel) legjutányosabb árban. Legkisebb rendelés 50 liter, szállításhoz kölcsön hordót adok.

Kérjen árajánlatot.
Steinherc Adolf
szőlőbirtokos
Kecskemét.

Kispesti zsiradék és szappan-gyár

„SCHMALHAUSEN“

חמשה עשר MOSÓSZAPPAN
Prima minőség
Legtírómabb חמשה עשר pipere és mandulaszappanok
Megrendelhető:

SCHMALHAUSEN LIPÓT
Budapest, VIII., Rákóczi-tér 16.
Szállítás 5 és 10 kg.-os csoma-: : gokban is utánvét mellett. : :
Törődások elkerülése végett a חמשה עשר szappan rendelések már most eszközözendők.

Wesilla mosás a legtakarékosabb

ZSIDÓ UJSÁG

A magyar orth. zsidóság hetilapja.

Megjelenik hetenkint egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., SIP-UTCA 10.
TELEFON: József 425-90.

ALAPITOTTA:
GROSZBERG LIPÓT ז"ל

ELŐFIZETÉSI DIJ: 1 ÉVRE P 20.—
P 10.—
KÜLFÖLDRE 1 P 22.—
Postascheckekontó-szám: 50.791.

A debreceni fehérasztalnál

A vasárnapon lezajlott debreceni beszámoló csak egy kicsiny, igen jellemző részlete érdekelhet bennünket. A miniszterelnök ur ugyanis a beszámológyűlés után rendezett diszebeden felszólalt és nyilatkozott a felekezeti kérdésről. Megállapította, hogy a forradalom utáni antiszemita hullám „reakció volt a háboru és a forradalom bizonyos jelenségeivel szemben”. Egy őrmesterről való hasonlattal élt azután gróf Bethlen és megállapította, hogy „így jártunk el a kommunistákkal és azokkal a forradalmi elemekkel, akik többé-kevésbé felekezeti alapon állot-

tak, besoroztuk őket a zsidók közé és együtt ütöttük őket. Egyébként az antiszemitizmus gazdasági és nem felekezeti probléma”. A liberális lapok a miniszterelnök e kijelentése felett meglepő egyértelműséggel elsiklottak. Mi azonban ezt a nyilatkozatot a zsidóság szempontjából aggályosnak tartjuk. Sorainknak nem lehet az a nevétsége célja, hogy az ország leghatalmasabb urát felvilágosítsuk. De szabad hangosan gondolkodnunk abban a tudatban, hogy mi zsidók am ajalom — az örökkévalóság népe vagyunk, tehát tekintetünk későbbi

időbe is révedezik. Mi azt hisszük, hogy a jövődő nem fogja olyan kedélyesen elmagyarázni megértőleg s megbocsátólag, hogy a multak atrocitása tulajdonképpen egy kis kaszárnya-jelenet volt. Mi azonban már most is megállapíthatjuk, hogy a forradalmi elemek nem állottak „többé-kevésbé felekezeti alapon”. A forradalmárok egyrésze kitért zsidó volt, tehát az ellenforradalmi elemek felekezeti vallotta. És ha az antiszemitizmus nem felekezeti kérdés, akkor ezen konkluzió szerint a zsidóság sem lehetne felekezeti...

A csanádi püspök pásztorlevele

A régi zsidó közmondás értelmében „kabél hoemesz mi-mi somroj” mindenkitől el kell fogadni az igazat okulásra. Ez az elv vezet bennünket, a mikor Glattfelder csanádi püspök legutóbbi pásztorleveléből idézzük ezeket a részleteket, amelyek az orthodox zsidóság szempontjából is követendők. A családi élet erkölcsi voltáról ezt hangoztatja: „Aminő a családi élet, olyan a társadalmi élet. Az egész társadalmi élet alacsonnyá és közönségesse lesz, ha a családi élet alapja nem emelkedett szent érzelem és összekötő kapcsa nem az Isten kegyelme”. A gyermekről, a gyermekáldásról megállapítja vallásos érzéssel, hogy a kényelemnek, anyagi jó-módnak szertelen hajszolása mellett szinte feledésbe megy, hogy a gyermek Isten legnagyobb aján-

déka. Majd szól a szülői hivatás fenséges komolyságáról és rámutat arra a szörnyű felelősségre, amellyel a gyermekáldás meg-hiusítása jár. Ezen bűn, ugymond, elpusztítja a népeket és halálra-ítéli a nemzeteket. A pásztorlevél további folyamán hangoztatja, mily nagy felelősség zúdul a szülőkre, amikor serdülő gyermekeiknek kell jó példát mutatni. Korunk szerencsétlensége, hogy vannak anyák, akik ahelyett, hogy leányaikat a szerény és szemérmes viselkedésre oktathatják és szoktatnák, maguk tisztítják őket a divat hóbortjainak és szemérmelenségeinek karjai közé. A csanádi püspök ezután a polgári házasság ellen fordul. Ez a kérdés reánk orthodox zsidókra teljesen közömbös, a mig nem akarja a recepciót is hatálytalanítani.

A pásztorlevél végén a házasság felbonthatatlanságának törvénybeiktatását követeli. Azt hisszük, hogy ez lehetetlen. Még akkor is lehetetlen, ha csupán a katolikus lakosságra akarja kimondatni. Az összes európai államok fejlődése ugyanis a zsidóságnak adott igazat. A zsidó törvény szerint az elvást meg kell engedni, ha az együttélés lehetetlen. Kényszerrel nem lehet erkölcsöt bevinni az intézményekbe. Aminthogy azt a püspök is kijelenti: „ne higye senki, hogy minden bajt meg lehet gyógyítani törvényes intézkedésekkel. Az élet csak lélekkel lehet megjavítani”. Ez a mély lélektani igazság egyéb iránt az u. n. keresztény kurzus lesújtó ítélete. Mert a kurzus akaratát megszorításokkal, jogfosztásokkal, atrocitásokkal terjeszteni a „keresztény” szellemet.

PÁLYÁZATOK

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Pályázatok felvételnek: Sip ucca 10. — Hirdetések díja előre fizetendő.

A soproni orth. hitközség pályázatot hirdet egy sojchet állásra. Megkiváncsoltatik, hogy a pályázó שוחט מומחה לרבים וקורא jó bal-tfile legyen. Kervények, felszerelve, három elismert orth. rabbitól nyért kaboló-val, továbbá a magyar állampolgárságot, családi állapotot és az eddigi működést igazoló okmányokkal, alulírt előadásra meghívottaknak a költségeket megtérítjük.

Sopron. 1928. február 27.
Dr. Weiler Béla, hitk. elnök.

Orth. állást változtatna 28 éves magyar honos, gyermektelen kellemes hangú előimádkozó, sojchet ubojdek vekojre, tekintélyes orth. kabolókkal, köztük a váci főrabbitól. Cim: Neuwirth Miksa Hen-cida, Bihar m.

Apró hirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri beiktatása 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: VII., Sip ucca 10. — Jelíges levelek kettős borítékban, válaszbélyeggel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

TIZENKILENC éve közvetít házasságot Nagy Jenő, Rákóczi-ut 57/b. — Telefon (cégnélküli levelezés.)

KERESEK szigoruan orth. házvezető-nőt, aki jól főz. Deutsch Sándor, Soltvadkert.

BÁRMILY munkát, úgy szellemi, mint fizikai vállál állásnéküli fiatalember. Lehetőleg azonnali megkeresést „Segély” jelígre a kiadóba kér.

Különléte

JÓ KERESÉT! Készítményeink, ugymnt: talesz, faveitülékű ablak-redőny, abrosz, szakajtó, törölköző és vászon, mind kelendő, könnyen eladható cikkek terjesztésére ügyöndköt keresünk. Erély és szorgalom mellett működéssel, mint-hogy jelentékeny proviziót adunk, a kereset existenciális alappá fejleszthe. Szövöde, Balkány, (Szabolcs m.)

NAGYBETEG, nagytudásu, elsze-gényedet zsidó ember ezuton fordul a hittestvérekhez, hogy fel-éptítéséig bármily csekély összeg-gel segíeyezték. „Segitség” jelígre a kiadóba.

EGY TALMUUDTUDÓS érdekében. Mint értesitenek bennünket, egy 65 éves igen jeles I a m d o n beteg fekszik lakásán a legnagyobb nyomorban. Igazán nemes szív-nek tesz szolgálatot, aki támogatást nyujt neki. Értesítést ad vagy küldeményt továbbít „Lamdon” je ígre a Zsidó Ujság kiadó-hivatala.

Orth. kóser bor

uradalmi és fajborok

kitünő tokaji és hegyaljai
sel peszach

valamint szilva és törkölypálinka
legolcsóbb árban kapható.

Adler Salamon

hadirokkantnál

Budapest, Dob-utca 24.

Tisztviselőknek 10 százalék eng.

Kivánságra házhoz szállitva.

Ha Purimkor jó kindlit és barcheszt akar enni,
akkor Engländer orth. כשר sütdébe kell menni!

Aggteleki ucca 16.

Sel Peszach

burgonyaliszt, kakao, ecetessencia, szilva, szappan, paradicsom, porcukor, csokoládé és összes fűszerárú legolcsóbb gyári áron kaphatók

Fischler Gyula

VII., Klauzál-tér 14. sz.

Orth. kóser.

Az orth. hitközségnél leelőle-gezett macoszt nálam kivált-hatja.

ארטה. כשר של פסה

VÉNUS

ÉTELZSIR

SNYDERS györi orth. főrabbi ur hechserevel ellátva

VÉNUS ÉTELOLAJ

kiváló minőségben minden... szer, csemege- és élelmiszer üzletben kapható. — Gyártja:

Olajművek r.-t.

Kohn Adolf és Társa
Győr—Budapest,
Zoltán-utca 18. —
Telefon: 8—22

Képviselet:

Sussmann Lipót és Tsa

Telefon: „Ujpest” 161.

ארטה. כשר

Fenákel Jónás

zsir és baromfi kereske-dés... rabbi-ság tel-ü... t. — Napon... ázhoz szállit... Budapest, VII., Ka... y-utca 52—54. szám.
Telefon-hívó J. 334—76. sz.

Orth. kóser של פסה
fűszerárú, tej, ecet, cacao, bur-gonyaliszt, valamint hitközsegünk általi Macseszliszt hitközségi ár-ban házhoz szállitva

Muncsik Gyulánál

Kazinczy-u. 38. Vörösmarty-u. 35.
Vidéki rendeléseket pontosan esz-közlünk. — Megrendeléseket házhoz szállitok.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

GROSZBERG JENŐ.

Hoffmann és Társa könyvnyomda
Budapest, VI., Proféta ucca 7.